

Bruxelles, den 18. maj 2026
(OR. en)

9093/1/26
REV 1

LIMITE

JUSTCIV 66
FREMP 159
JAI 555

Interinstitutionel sag:
2022/0402(CNS)

NOTE

fra:	formandskabet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse af retsafgørelser og accept af officielt bekræftede dokumenter vedrørende forældreskab og om indførelse af en europæisk forældreskabsattest – Orienterende debat

I. BAGGRUND

1. Ved skrivelse af 8. december 2022 fremsendte Kommissionen et forslag til Rådets forordning om kompetence, lovvalg, anerkendelse af retsafgørelser og accept af officielt bekræftede dokumenter vedrørende forældreskab og om indførelse af en europæisk forældreskabsattest ("forslaget")¹.
2. Formålet med forslaget er at sikre kontinuiteten i forældreskabet i grænseoverskridende situationer inden for Unionen og dermed beskytte alle børn, uanset hvordan de er undfanget eller født, og uanset deres familietype.

¹ ST 15837/22.

3. Retsgrundlaget for dette forslag er artikel 81, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som foreskriver vedtagelse efter en særlig lovgivningsprocedure, hvorefter Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet. Som det er tilfældet med andre familieretlige spørgsmål, er proceduren med forstærket samarbejde fortsat en mulighed, hvis der ikke kan opnås enstemmighed.
4. Europa-Parlamentet afgav udtalelse den 14. december 2023².
5. Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse afgav udtalelse den 26. januar 2023³.
6. I medfør af protokol (nr. 22) til traktaterne om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i vedtagelsen og anvendelsen af den foreslåede forordning.
7. Irland har ikke gjort brug af muligheden i artikel 3 i protokol (nr. 21) til traktaterne for at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af den foreslåede forordning. Dette berører ikke artikel 4 i samme protokol, der giver Irland mulighed for at deltage i anvendelsen af den foreslåede forordning på et hvilket som helst tidspunkt efter dens vedtagelse.
8. Gruppen vedrørende Civilretlige Spørgsmål (forældreskab) indledte drøftelserne om forslaget i december 2022. Det blev hurtigt klart, at drøftelserne på teknisk plan ikke kunne fortsætte uden at behandle det politisk følsomme spørgsmål om surrogatmoderskab.
9. Den 14. juni 2024 opfordrede det belgiske formandskab Rådet til at yde vejledning om, hvordan dette spørgsmål skal håndteres. Formandskabet foreslog, at en kombination af 1) ordre public-undtagelsen, 2) nationale overordnede præceptive bestemmelser og 3) en alternativ procedure i henhold til national ret for anerkendelse af forældreskab efter surrogatmoderskab kunne være en vej frem for at imødekomme alle medlemsstater med hensyn til dette følsomme emne.

² [Vedtagne tekster – Kompetence, lovvalg, anerkendelse af retsafgørelser og accept af officielt bekræftede dokumenter vedrørende forældreskab og om indførelse af en europæisk forældreskabsattest – Torsdag den 14. december 2023 \(europa.eu\).](#)

³ ST 5770/23.

10. En delegation anførte, at disse løsninger ikke var tilstrækkelige, navnlig vedrørende lovvalg. En anden delegation bemærkede, at nationale forfatningsmæssige principper forbyder anerkendelse af forældreskab baseret på udenlandske surrogataftaler. To andre delegationer bemærkede, at andre spørgsmål, ud over surrogatmoderskab, vil hindre støtte til den foreslåede forordning. De øvrige delegationer udtrykte håb om, at formandskabets foreslåede løsninger vil danne grundlag for et acceptabelt kompromis om dette spørgsmål, men bemærkede, at der stadig skal gøres et betydeligt arbejde.
11. Det belgiske formandskab konkluderede, at kombinationen af de tre foreslåede løsninger kan bane vejen for næsten alle medlemsstater med forbehold af yderligere arbejde på teknisk plan.

II. STATUS

12. Der er gjort betydelige fremskridt i kapitel I, selv om der er nogle få udestående spørgsmål vedrørende de artikler, der afgrænser denne forordnings nøjagtige anvendelsesområde. Der er nu konvergens omkring en bred definition af begrebet domstol. Udtrykket "domstol" vil ikke kun omfatte judicielle myndigheder, men også administrative myndigheder, der opfylder visse fastsatte kriterier, og som i henhold til national ret er tillagt beføjelse til at fastslå forældreskab. Med denne brede definition af begrebet domstol kunne arbejdsgruppen fjerne den uklare sondring mellem officielt bekræftede dokumenter med og uden bindende retsvirkninger, som blev anset for problematisk i kapitel IV og V.
13. Dokumenter udstedt af administrative myndigheder, der defineres som domstol, vil blive behandlet som retsafgørelser og vil blive anerkendt som sådanne i en anden medlemsstat (kapitel IV), mens andre dokumenter udstedt af andre offentlige myndigheder vil blive accepteret i en anden medlemsstat som officielt bekræftede dokumenter (kapitel V). Forordningen vil således respektere de tekniske forskelle i medlemsstaternes retssystemer og samtidig sikre, at disse forskelle ikke vil hindre rundsendingen af afgørelser om forældreskab eller dokumenter i hele Unionen.

14. Der er opnået en vis konvergens med hensyn til kompetencereglerne i kapitel II mellem dem, der støtter en lang liste over kompetencegrundlag for at lette adgangen til domstolsprøvelse, og dem, der slår til lyd for en kort liste for at forhindre forumshopping. En anden uenighed er, om listen bør være hierarkisk eller ej. Det seneste udkast til dette kapitel tilstræber at finde den optimale middelvej mellem disse modsatrettede synspunkter, men det er genstand for undersøgelsesforbehold fra flere delegationer. Der er behov for mere arbejde og kompromis.
15. I kapitel III, som indeholder reglerne om lovvalg, er der nu en bedre forståelse af kompleksiteten af de spørgsmål, der skal besvares, samt en aftale om, at svarene bør afhænge af tidspunktet for og metoden til fastlæggelse af forældreskab. De hidtil foreslåede svar har imidlertid ikke fået tilstrækkelig støtte blandt delegationerne. Selv om der f.eks. er enighed om, at loven i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted på det relevante tidspunkt, bør finde anvendelse i de fleste tilfælde, er der uenighed om, hvilket tidspunkt der er relevant, og om, hvorvidt anvendelsen af denne lov bør være omfattet af undtagelser. Selv uden de politisk følsomme spørgsmål, der altid er i baggrunden, er dette kapitel fortsat det hidtil mest udfordrende. Det kræver mere arbejde og kompromis.
16. Disse politiske følsomheder forklarer også, hvorfor de foreslåede regler om ordre public-undtagelsen og overordnede præceptive bestemmelser, som findes i både kapitel III om lovvalg og kapitel IV om anerkendelse af retsafgørelser, fortsat er genstand for undersøgelsesforbehold fra flere delegationer.
17. Af de resterende seks kapitler har arbejdsgruppen drøftet, men har ikke truffet afgørelse om nogle få bestemmelser i kapitel IV og V. Kapitel VI-IX er kun blevet behandlet én gang. Kort sagt er der stadig meget at dække.

III. VEJEN FREM

18. Ligesom det velkendte billede af glasset, som nogle anser for at være halvt fyldt og andre for at være halvt tomt, er det muligt, at nogle mennesker konkluderer, at det, der hidtil er opnået i denne sag, udgør tilstrækkelige fremskridt, og andre, at det slet ikke er nok.
19. Formandskabet gør gældende, at tre et halvt år og mere end tredive gruppemøder efter at Kommissionen fremlagde forslaget til denne forordning, er det begrænsede fremskridt, der er gjort gennem den samlede indsats fra syv formandskaber, de 27 delegationer og Kommissionen. Under disse omstændigheder kan det siges, at glasset ikke engang er halvt fyldt.
20. Uanset om det drejer sig om at kontrollere, om det er muligt at opnå den nødvendige enstemmighed, eller om at overveje alternative løsninger, hvis det er relevant, er det vigtigt først at nå frem til en mere stabil tekst, der kan opnå den bredest mulige støtte. Dette viser sig at være vanskeligt i øjeblikket på grund af uenighed i arbejdsgruppen om flere vigtige spørgsmål. Formandskabet er af den opfattelse, at det nu to år efter den eneste drøftelse på ministerplan om sagen er på tide endnu en gang at søge ministeriel vejledning for mere klart at identificere de vigtigste holdninger og prioriteter og vejen frem. Arbejdsgruppen kan fortsætte arbejdet med de tekniske aspekter af denne sag, men **hvis der ikke sker nogen ændringer, vil fremskridtene fortsat være langsomme**. Formandskabet er overbevist om, at denne drøftelse på ministerplan vil udstikke en klarere kurs og give ny fremdrift i drøftelserne på gruppeniveau.

IV. SPØRGSMÅL

21. Ministrene bedes give udtryk for deres synspunkter om følgende spørgsmål:

- a) Uden at det berører behovet for at finde passende løsninger på alle aspekter af forslaget, hvad ville være de to vigtigste elementer for, at din delegation kunne støtte en kompromistekst?
 - b) Hvordan kan vi opnå enstemmighed, og hvad er den rigtige vej frem, hvis det viser sig umuligt? Hvordan kan vi gøre hurtigere fremskridt med denne vanskelige sag?
-